T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/604
KARAR NO : 2025/780
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET: Ticari dava şartı arabuluculuk dosyasına ilişkin arabuluculuk ücretinin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. B. D.
Vekili : Av. H. S. V.
Davalı : Adalet Bakanlığı
Vekilleri : Av. T. Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, arabuluculuk yapan müvekkiline tarafından 2025/22015 başvuru nolu dosyanın tevdi edildiğini, arabuluculuk sürecinin görüşme yapılmadan anlaşamama şeklinde neticelendiğini, bu sebeple 02/04/2025 tarihli son tutanağın tanzim olunarak Uyap arabuluculuk dosyasına yüklenerek dosyanın kapatıldığını; arabuluculuk ücretinin ödenmesi için serbest meslek makbuzunun düzenlenerek arabuluculuk bürosuna gönderilmesine rağmen müvekkiline herhangi bir ücretin ödenmediğini belirterek, arabuluculuk ücretinin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili süresinde sunduğu cevap dilekçesi ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek, yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. İstanbul 14. İdare Mahkemesi 12/06/2025 tarih ve E.2025/1000 sayılı kararı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-c maddesi uyarınca, uyuşmazlığın gerçek hasım olarak tespit edilen Adalet Bakanlığı husumetiyle incelenmesi gerektiğinden, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığının hasım mevkiinden çıkarılmasına karar vermiştir.

4. **İstanbul 14. İdare Mahkemesi 17/07/2025 tarih ve E.2025/1000 sayılı kararı** ile, arabuluculuk hizmetinin kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin bir hizmet olması ve bu hizmet bedelinin 6325 sayılı Kanun gereğince Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenmesinin gerekmesi karşısında, davalı idarece tek yanlı kamu gücü kullanılarak tesis edilen dava konusu işlemin iptali istemiyle açılan iş bu davanın görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle davalı idarenin görev itirazının reddine, mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava dosyasının incelenmesinden; 38238 sicil numaralı arabulucu olan davacının 'nun 2025/22015 dosya ve 2025/2651 başvuru numaralı ticari dava şartı arabuluculuk dosyasında ifa etmiş olduğu arabuluculuk faaliyeti neticesinde arabuluculuk ücretinin ödenmesi için serbest meslek makbuzu ve 13.04.2025 tarihinde ücret talep dilekçesi*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin

düzenlendiği, buna rağmen herhangi bir ödeme yapılmayıp ücret talebinin zımnen reddedildiği, bunun üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; davacı tarafından kamu hizmeti niteliğinde olan arabuluculuk faaliyeti neticesinde kanun tarafından ödenmesi öngörülen arabuluculuk ücretinin talep edildiği, arabulucu ile dava dışı üçüncü kişi arasında herhangi bir sözleşme ilişkisinin bulunmadığı, davacının ücret talebinin zımnen reddedilmesine ilişkin işlemin idarece tek taraflı irade beyanıyla ve kamu gücü kullanılarak tesis edildiği, idare tarafından henüz ödenmeyen arabuluculuk ücretinin yargılama gideri olarak kabul edilmesine olanak bulunmadığı gibi mevzuatta da arabuluculuk ücretinin ödenmemesinden kaynaklanan uyuşmazlıkların adli yargıda görüleceğine dair bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu durumda, davacı tarafından kamu hizmeti niteliğinde olan arabuluculuk faaliyeti neticesinde kanun tarafından Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenmesi öngörülen arabuluculuk ücretinin ödenmesine ilişkin talebinin idarece tek taraflı irade beyanıyla ve kamu gücü kullanılarak zımnen reddedilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan işbu davanın idari yargının görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davalı idarenin görev itirazının reddine..."

5. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, somut olaya ilişkin davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek, dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Bilindiği gibi, Anayasa'nın 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu kuralına yer verilmiş; 129. maddesinin beşinci fıkrasında, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davalarının, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabileceğine işaret edilmiş; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 13. maddesinde de, kişilerin kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı, bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açacakları ve kurumun genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkının saklı olduğu hükme bağlanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" kenar başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Bununla birlikte yukarıda belirtilen hükümlere göre idari yargı yerinde dava açılabilmesi için, işlem veya eylemin idari bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu işlem veya eylemin idari bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmediğinin anlaşılması hâlinde işlem veya eylemin niteliğine göre sonuca gidilmesi gerekecektir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun, ilgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olmasının dava şartı olarak kabul edildiği durumlarda arabuluculuk sürecine ilişkin uygulanacak hükümlerin yer aldığı 18/A maddesinin on üçüncü fıkrasında; "Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin

yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısmına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde uyuşmazlığın konusu dikkate alınarak Tarifenin Birinci Kısmına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır." hükmüne, 28. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Arabuluculuğa başvuranları bilgilendirmek, arabulucuları görevlendirmek ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere Bakanlık tarafından uygun görülen adliyelerde arabuluculuk büroları kurulur. Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından, münhasıran bu bürolarda çalışmak üzere bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar personel görevlendirilir. Arabuluculuk büroları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenen sulh hukuk hâkiminin gözetim ve denetimi altında görev yapar. Arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde bu büroların görevi, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca görevlendirilen sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından ilgili hâkimin gözetim ve denetimi altında yerine getirilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yargı faaliyeti tanımlanırken kullanılan ölçütlerden biri olan organik ölçüte göre bir faaliyetin yargı faaliyeti sayılması için bağımsız mahkemeler tarafından yerine getirilmesi gerekir. Maddi ölçüte göre ise, mahkemelerin bütün faaliyetleri yargı faaliyeti değildir; sadece hukuk kurallarının bağımsız mahkemeler tarafından somut olaylara uygulanması hâlinde bir yargı faaliyeti vardır. Bu ölçüte göre, hâkimlerin çekişmeli veya çekişmesiz yargı işini görmeleri yargı faaliyetine dâhildir. Kalem işlerinin yürütülmesi ve yazı işleri personelinin yönetimi gibi işler ise yargı faaliyeti kapsamında dışındadır. Öte yandan, Anayasa'nın başlangıcında öngörülen "Kuvvetler ayrımı" ilkesi ile 9. ve 138. maddeleri dikkate alındığında, bağımsız bir erk olan yargının yargılama faaliyeti ile ilgili işlemlerinin, Anayasa'nın 125. maddesinde öngörülen "İdari faaliyet" kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayıp, bu "Yargı faaliyeti" nedeniyle idari yargı yoluna başvurulabilmesine imkân yoktur. Esasen bu durum, kuvvetler ayrılığı ilkesinin tabii bir sonucudur.

Somut olayda, davacı tarafından, arabulucu olarak görev yaptığı 2025/2651 Büro Başvuru sayılı arabuluculuk dosyasında, 4.600,00 TL olan arabuluculuk ücretinin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun, bir karar verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmüştür.

Yukarıda paylaşılan düzenlemeler ve açıklamalar kapsamında dava konusu olay ele alındığında, arabuluculuk ücretinin, ancak bir yargısal faaliyet sonucunda hükmedilebilecek ücretlerden olan yargılama gideri olarak kabul edilmesi ve dava konusu zımnen redde konu işlemin hâkim tarafından tesis edilmesi gereken işlemlerden olması hususu da dikkate alındığında, söz konusu işlemin yargılama faaliyetinin bir parçası olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığında kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler yada faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, somut olaya ilişkin davanın da özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 16.06.2025 tarihli ve 2025/187 Esas, 2025/406 Karar sayılı kararında da benzer hususlar vurgulanmıştır.

KARAR : Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar verildi... "

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

8. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu ve yapılan başvurunun reddi gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununda yer alan düzenlemelere göre, arabulucuya başvurulmuş olmasının ilgili kanunlarda dava şartı olarak kabul edildiği ihtilaflarla ilgili olarak arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde iki saatlik ücret tutarının Adalet Bakanlığı bütçesinden ödeneceği kuşkusuzdur.

Dosyanın incelenmesinden, arabuluculuk yapan davacı tarafından, 'nun 2025/22015 ticari dava şartı arabuluculuk dosyasında 4.600,00 TL olan arabulucuk ücretinin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin İstanbul Anadolu Arabulucuk Bürosu'nun işleminin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

İdare hukuku kuralları içinde, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, kamu gücü kullanılarak tesis edilen tek yanlı idari işlemler ile aynı amaçla gerçekleştirilen idari eylemlerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girmektedir.

Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen arabuluculuk ücretinin yargılama giderlerinden sayılması; arabuluculuk faaliyetinden sonuç alınamaması üzerine açılacak dava sebebiyle yapılan yargılama giderlerine arabuluculuk ücreti de eklenmek suretiyle hesaplama yapılmasını sağlama amacına yöneliktir.

Arabuluculuk ücretinin Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenmesi istemiyle idareye yapılan başvurunun reddedilmesi durumunda ise ödenmeyen arabuluculuk ücretinin yargılama giderine dönüşemeyeceği kuşkusuzdur.

Öte yandan, arabuluculuk bürosu tarafından ödenen tutar anlaşmaya varılması hâlinde taraflarca arabuluculuk bürosuna ödeneceğinden ve anlaşmaya varılamadığında ise davada haksız çıkacak taraftan tahsil edileceğinden, arabuluculuk ücretinin yargılama gideri sayılmasının dava açılmadan önce idarî usuller uygulanarak idarece tesis edilen işlemin idarî işlem olma vasfını değiştirmeyeceği âşikârdır.

Bu itibarla, arabuluculuk ücretinin ödenmesi istemiyle 2577 sayılı İdarî Yargılama Usûlü Kanununun 10. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddine ilişkin olarak idarî bir birim olan arabuluculuk bürosunca kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edilen idarî işlemin iptali istemiyle açılan davanın 2577 sayılı Kanunun 2. maddesi uyarınca idarî yargı merciince karara bağlanması gerekmekte olup, adlî yargının görev alanına giren bir uyuşmazlıktan söz edilemiyeceği açıktır.

Nitekim benzer bir uyuşmazlıkta, arabuluculuk ücretinin ödenmesi talebiyle arabuluculuk bürosuna yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğundan bahisle davanın görev yönünden reddine dair Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin 29/02/2024 tarihli ve E:2024/221, K:2024/378 sayılı kararına karşı Danıştay Başsavcılığı tarafından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51. maddesi uyarınca kanun yararına temyiz yoluna başvurulmuş, Danıştay Onuncu Dairesinin 21/04/2025 tarihli ve E:2024/6835, K:2025/2132 sayılı kararıyla, davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle idare mahkemesi kararı bozulmuştur.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanûnun 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği düşünülmektedir..."

IV. İLGİLİ HUKUK

9. Anayasa'nın *"B.Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

" 1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

11. 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun, *"Dava şartı olarak arabuluculuk"* başlıklı 18/A maddesinin 13. ve 14. fıkraları şöyledir:

"(13) Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısmına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde uyuşmazlığın konusu dikkate alınarak Tarifenin Birinci Kısmına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır.

(14) Bu madde uyarınca arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır."

12. 6325 sayılı Kanun'un, *"Kuruluş ve teşkilat"* başlıklı 28. maddesinin 3. fıkrası şöyledir :

"(3) (Ek: 12/10/2017-7036/26 md.) Arabuluculuğa başvuranları bilgilendirmek, arabulucuları görevlendirmek ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere Bakanlık tarafından uygun görülen adliyelerde arabuluculuk büroları kurulur. Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından, münhasıran bu bürolarda çalışmak üzere bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar personel görevlendirilir. Arabuluculuk büroları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenen sulh hukuk hâkiminin gözetim ve denetimi altında görev yapar. Arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde bu büroların görevi, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca görevlendirilen sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından ilgili hâkimin gözetim ve denetimi altında yerine getirilir."

13. 6325 sayılı Kanun'un, *" Yönetmelikler "* başlıklı 36. maddesi şöyledir :

" (1) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşların denetlenmesi ile eğitimin süresi, içeriği ve standartları, yapılacak olan yazılı sınavın ilke ve kurallarının belirlenmesi, arabulucular sicilinin düzenlenmesi ve arabuluculara aranacak koşullar, arabulucuların denetlenmesi ve izlenmesi ile bu Kanunun uygulanmasını gösteren diğer hususlar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir."

14. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliği'nin "*Dava şartı*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin

olarak arabuluculukta arabuluculuk ücreti ve giderler " başlıklı 26. maddesi şöyledir:

" (1) Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda tamamen veya kısmen anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısmına göre aksikararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısmında belirlenen ikisaatlik ücret tutarından az olamaz. İşe iade talebiyle yapılan görüşmelerde tarafların anlaşmaları durumunda, arabulucuya ödenecek ücretin belirlenmesinde işçiye işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarı ile çalıştırılmadığı süre için ödenecek ücret ve diğer haklarının toplamı, Tarifenin İkinci Kısmı uyarınca üzerinde anlaşılan miktar olarak kabuledilir.

(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısmına göre Bakanlık bütçesinden ödenir. İkisaatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde, Tarifenin Birinci Kısmına göre karşılanır. Bakanlık bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır. Dava açılması hâlinde mahkeme tarafından dava öncesiödenen arabuluculuk ücretlerine ilişkin makbuz dosyaya eklenir. Yargılama giderleri olarak hükmedilen tutar 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir.

(3) Sürecin sehven kayıt, mükerrer kayıt veya arabuluculuğa elverişli olmama nedeniyle sona erdirilmesi hallerinde arabulucuya ikinci fıkra uyarınca ücret ödenmez.

(4) Bu madde uyarınca adliye arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Bakanlık bütçesinden karşılanır. Dava açılması hâlinde mahkeme tarafından, yapılan zorunlu giderlere ilişkin makbuz dosyaya eklenir. Yargılama giderleri olarak hükmedilen tutar 6183 sayılı Kanuna göre tahsiledilir.

(5) Adliye arabuluculuk bürosu tarafından, adliye arabuluculuk bürosu bulunmayan yerde sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından Bakanlık tarafından ödenen arabuluculuk ücretine ilişkin liste, ödenmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(6) Kamu görevlileri tarafından yürütülen arabuluculuk faaliyetleri sonucunda taraflarca anlaşılan ya da Tarifeye göre tahakkuk edecek arabuluculuk ücreti, arabulucunun listesinde yer aldığı komisyona bağlı adliye arabuluculuk bürosu veya adliye arabuluculuk bürosu bulunmayan yerde sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne arabulucu tarafından bildirilir. Taraflar, arabulucu ücretini belirlenen tarihte adliye arabuluculuk bürosu veznesine yatırır. Adliye arabuluculuk bürosu yasal kesintileri yaptıktan sonra arabulucunun bildirmiş olduğu banka hesabına havale eder. Dava şartı olan arabuluculukta anlaşamama hâlinde düzenlenen sarf kararı gereğince ücret Cumhuriyet savcılığınca arabulucunun banka hesabına yatırılır."

15. Yönetmeliğin *"Adliye arabuluculuk bürolarının denetimi"* başlıklı 58. maddesi şöyledir:

"Adliye arabuluculuk büroları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenen sulh hukuk hâkiminin gözetim ve denetimi altında görev yapar. Adliye ara buluculuk bürosu kurulmayan yerlerde bu büroların görevi, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca görevlendirilen sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından ilgili hâkimin gözetim ve denetimi altında yerine getirilir."

V.İNCELEME VE GEREKÇE :

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava; arabulucu olan davacının nun 2025/22015 dosya numaralı ticari arabuluculuk dosyasının, anlaşamama şeklinde neticelenmesi nedeniyle abuluculuk ücretinin ödenmesi istemiyle yapmış olduğu başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

19. Dava dosyasının incelenmesinden; davacının nun 2025/22015 sayılı dosyası ile arabulucu olarak görevlendirildiği; ilgili dosyanın ticari dava şartı uyuşmazlığı kapsamında olduğu ancak arabuluculuk sürecinin görüşme yapılmadan anlaşamama şeklinde neticelendiği için davacı tarafından 02/04/2025 tarihli son tutanağın tanzim olunarak Uyap arabuluculuk dosyasına yüklenerek dosyanın kapatıldığı; daha sonra davacı tarafından, arabuluculuk ücretinin ödenmesi için serbest meslek makbuzunun düzenlenerek arabuluculuk bürosuna gönderilmesine rağmen herhangi bir ücretin ödenmediği ileri sürülerek, arabuluculuk ücretinin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işleminin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

20. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı*" kenar başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

21. Bununla birlikte yukarıda belirtilen hükümlere göre idari yargı yerinde dava açılabilmesi için, işlem veya eylemin idari bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu işlem veya eylemin idari bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmediğinin anlaşılması hâlinde işlem veya eylemin niteliğine göre sonuca gidilmesi gerekecektir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin

22. Dava konusu olayda, arabuluculuk bürolarının, sulh hukuk hâkiminin gözetim ve denetimi altında görev yapmaları, arabuluculuk ücretinin ancak bir yargısal faaliyet sonucunda hükmedilebilecek ücretlerden olan yargılama gideri olarak kabul edilmesi ve dava konusu zımni red işleminin de bu kapsamda olması hususu dikkate alındığında, söz konusu işlemin yargılama faaliyetinin bir parçası olduğu ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığı değerlendirilmektedir. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerekmektedir.

23. Türk Ticaret Kanun'u kapsamında, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak davalarında dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmasının dava şartı olarak kabul edildiği, Arabuluculuk Kanunu ve Arabuluculuk Yönetmeliği kapsamında Hazineden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücretinin yargılama giderlerinden sayılacağı, Hazine tarafından arabulucuya ödenen tutarın, dava açılması halinde yargılama sonunda haksız çıkan taraftan alınarak Hazineye gelir kaydedileceği ve yargılama giderleri olarak hükmedilen tutarın 6183 sayılı Kanun'a göre tahsil edileceği, Arabuluculuk Bürolarının denetiminin de adli yargıda olduğu değerlendirildiğinden, uyuşmazlıkta görevli yargı yolunun adli yargı yolu olduğu, somut olaya ilişkin davanın da özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile İstanbul 14. İdare Mahkemesinin 17/07/2025 tarih ve E.2025/1000 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin İstanbul 14. İdare Mahkemesinin17/07/2025 tarih ve E.2025/1000 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 6Qsvn+y - VWusM5i - FdpkeDD - jqJUyM= ile erişebilirsin